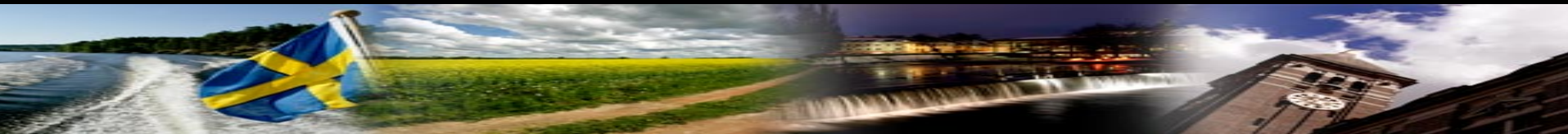

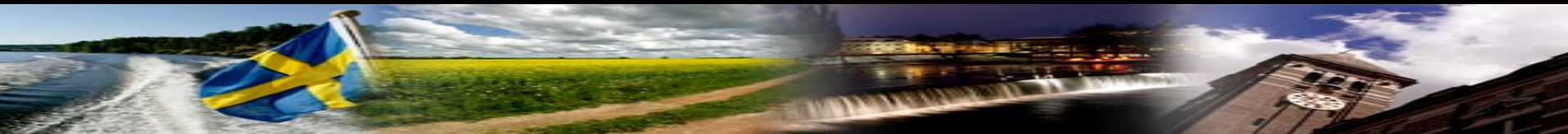
En resa med början innan 2003.
Genom metodutveckling, optimering och standardisering
gällande dt-kolon undersökning

Liselotte Joelsson & Ebba Helmrot
Motala röntgenklinik

Historik Motala

- Radiologi Östergötland vill profilera de tre östgötska sjukhusen 2002.
- Metodutveckling dt colon 2002-2004
- BMC = Bild medicinskt centrum bildas. 2004
- Strålfysiker tjänst 20% till Motala 2002 i samband med upphandlingen av ny CT
- Optimeringsteam bildas 2003
- Införandet av Multislice 2003
- Standardmetod Motala HT 2004
- Optimering Toshiba Aquillion 16 2003- →
- Mikael Sandborg arbetar fram en optimerings metod för hela LIÖ 2006
- Optimering Siemens Sensation 16 2007- →
- Dosprotokoll i PACS 2005-2006
- MPPS börjar användas 2008-2009
- Dosprotokoll med bildkvalitetsparametrar i PACS 2008-2009
- LIÖ godkänner ett länsövergripande Vårdprocessprogram avseende utredning av symtom från tjocktarmen jan 2009

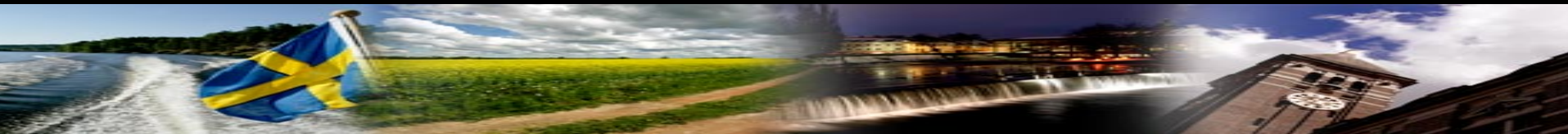

Uppdrag dt-colon

Radiologi Östergötland vill profilera de tre östgötska sjukhusen
tidigt 2000-tal

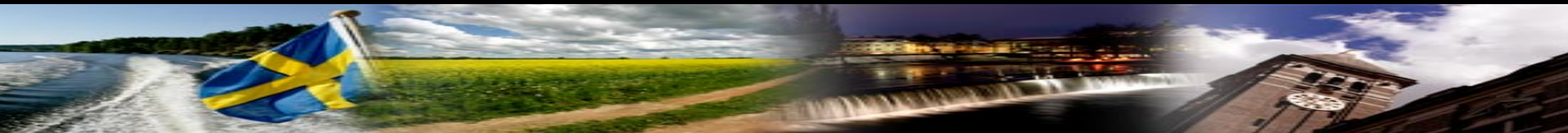
**Motala historiskt duktiga på bla. tarmdiagnostik
Har kolonröntgen och koloskopiverksamhet sedan 1974.
Bör alltså se över möjligheten att införa en standardmetod för
dt-kolon undersökningar i länet.**

**Universitetssjukhuset bör ta fram standard gällande rygg diagnostik och
Norrköping fick uppdraget att se över urologi diagnostiken**

Metodutveckling dt colon 2002-2004

- **Vad innebär metodutveckling Dt-colon.....**
- **Hur gör andra ? Finns det någon evidens ? Vem har erfarenhet ?**
- **Hur vill vi göra ? Hur kan vi göra ? Får man göra så ?**
- **Hur bör vi göra för att det skall bli en standardmetod ?**
- **Har metoden ett berättigande ?**
- **Hur får man alla remittenter att vilja förändra standard vård planen ?**

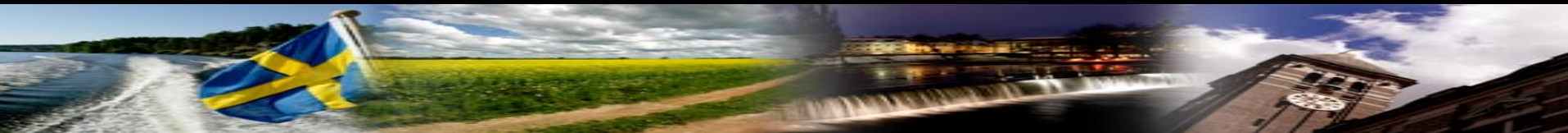

Strålfysiker tjänst 20%

I samband med Dt .upphandlingen 2002-2003 får vi i Motala äntligen tillgång till en egen fysiker 20% i veckan.

- Hur får man då detta att fungera ?
- Hur samarbetar man med varandra ?
- Hur talar man samma språk ?
- Hur uppnår man samma syfte ?
- Hur uppfylls de gemensamma målen ?
- Hur gör man för att alla i teamet skall känna samma arbetsglädje ?

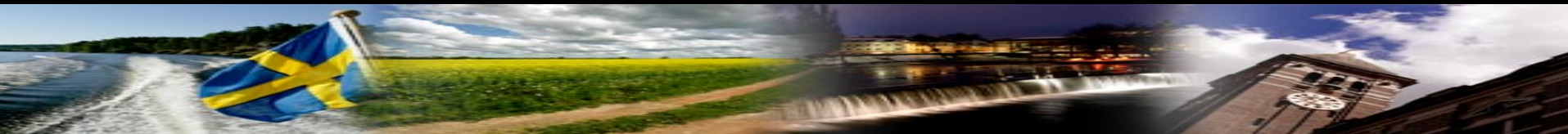
Nu skulle vi inte klara oss utan varandra ..Hela teamet behövs !

Team DT- Optimering/Motala

Alla behövs för att det skall fungera....

- **Fysiker**
- **Radiolog**
- **Röntgensjuksköterska**
- **Ingenjör**
- **Leverantör**

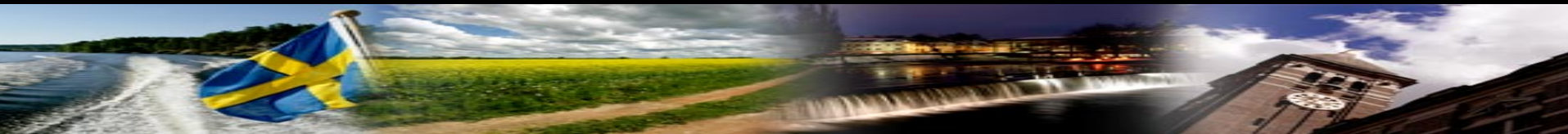

Införandet av Multislice 2003

- Aquilion 16 från Toshiba... Första installationen i Sverige..

Gjorde det möjligt att utföra vår Motala metod för dt-kolon

DT-Kolon/ Motala

Standard metod 2004

– vi bytte alltså helt metod från konv.röntgen av kolon med genomlysnings teknik till datortomografi av kolon.

Ifall inga kontraindikationer föreligger innefattar Motalametoden

- Alltid 2 projektioner
(Lågdos i bukläge & normal dos i ryggläge)
- Alltid hela buken med på båda serierna
- Alltid med intravenöst kontrastmedel

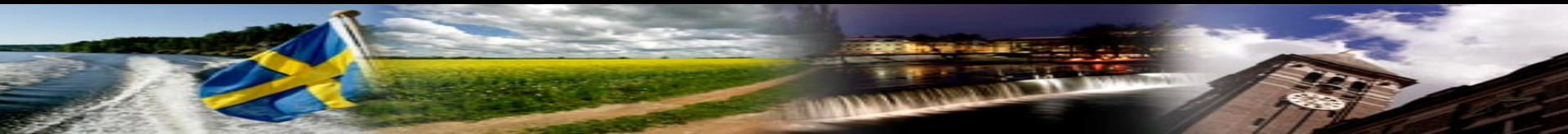
Utförs självständigt av alla ssk/usk som har sin placering på Datortomografi Lab i Motala.

Optimering DT Kolon – Motala

2003-2004

- Vi utgick från de protokoll vi fått vid applikationen och hade 50% sänkning av dosen som mål värde.
- Mätningarna och bildkvalitén
...funkade på fantom men blev annorlunda med patient
- Vilka parametrar påverkar dosen, vilka kan vi använda oss av ?
- Använde SSI referens dos material för DT för att få struktur till mätningarna.
- Röntgen ssk dokumenterade, utförde mätningar och undersökte patienter
- Vår Dt-läkare granskade och bedömde alla körda undersökningar...först på fantom och sedan på patient.
- Vår fysiker pressade leverantör, och applikationsspecialister på information samt sammanställde och utvärderade allt material...

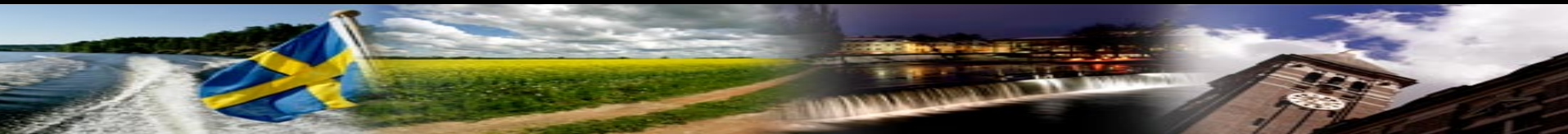

Optimering DT Kolon – Motala

2003-2004

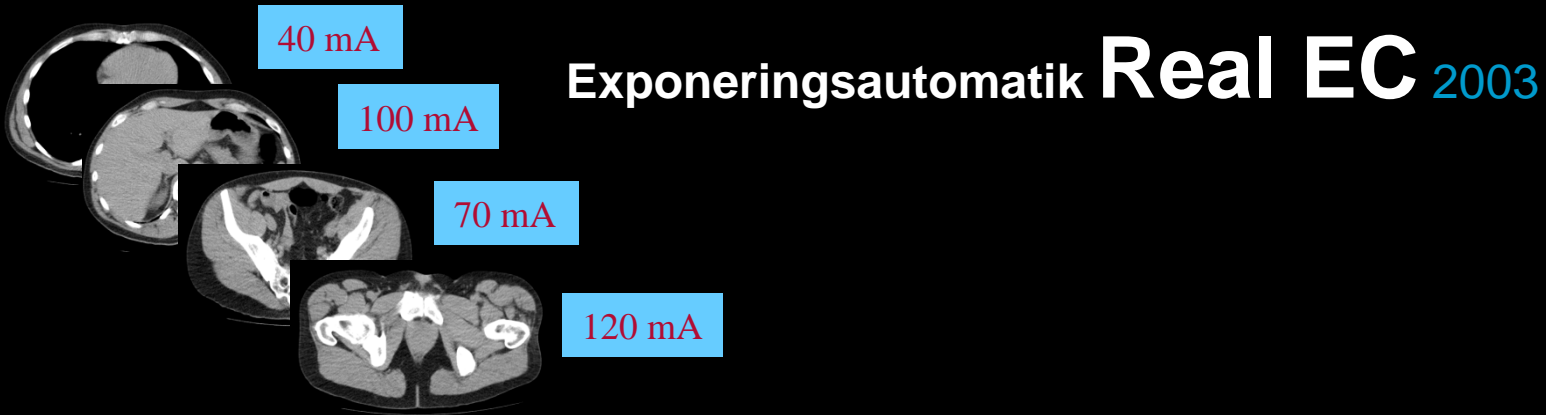
Arbetsprotokoll

		Spiral:		J		Snittkombination (mm x ant)			1x18	Rekonstruktionsfilter, Vitrea			FC12			
		Rörspänning (kV):		120/135		Rekon till PACS/interval (mm)			5/5	Rekonstruktionsfilter, PACS			FC12			
		Varvtid (s):		0,5		Rekon till Vitrea/interval (mm)			1/1	Datum:						
		Couch Speed (mm)		23												
Frageställning	Kön	Föd år	Längd	Vikt	Kontrast	Rörström	us: tid	Range	DLP per serie	CTDI _{vol} /serie	Dose Reductio n	RASP	Tot mAs	Bildkvalitet Vitrea		PACS
	M/K	4 siffror	(cm)	(kg)	J/N	(mA)	(s)	(mm)	(mGy cm)	(mGy)	J/N	J/N	Noterat	2D	3D	2D

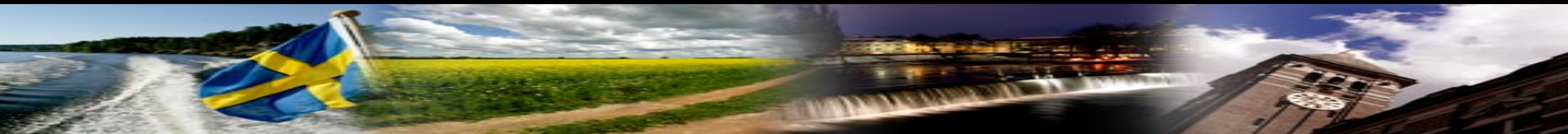
Toshiba Aquillion 16 2003-2009

Kontrolleras med **SD värde (brusnivå)** i bild för använd rekonstruktion

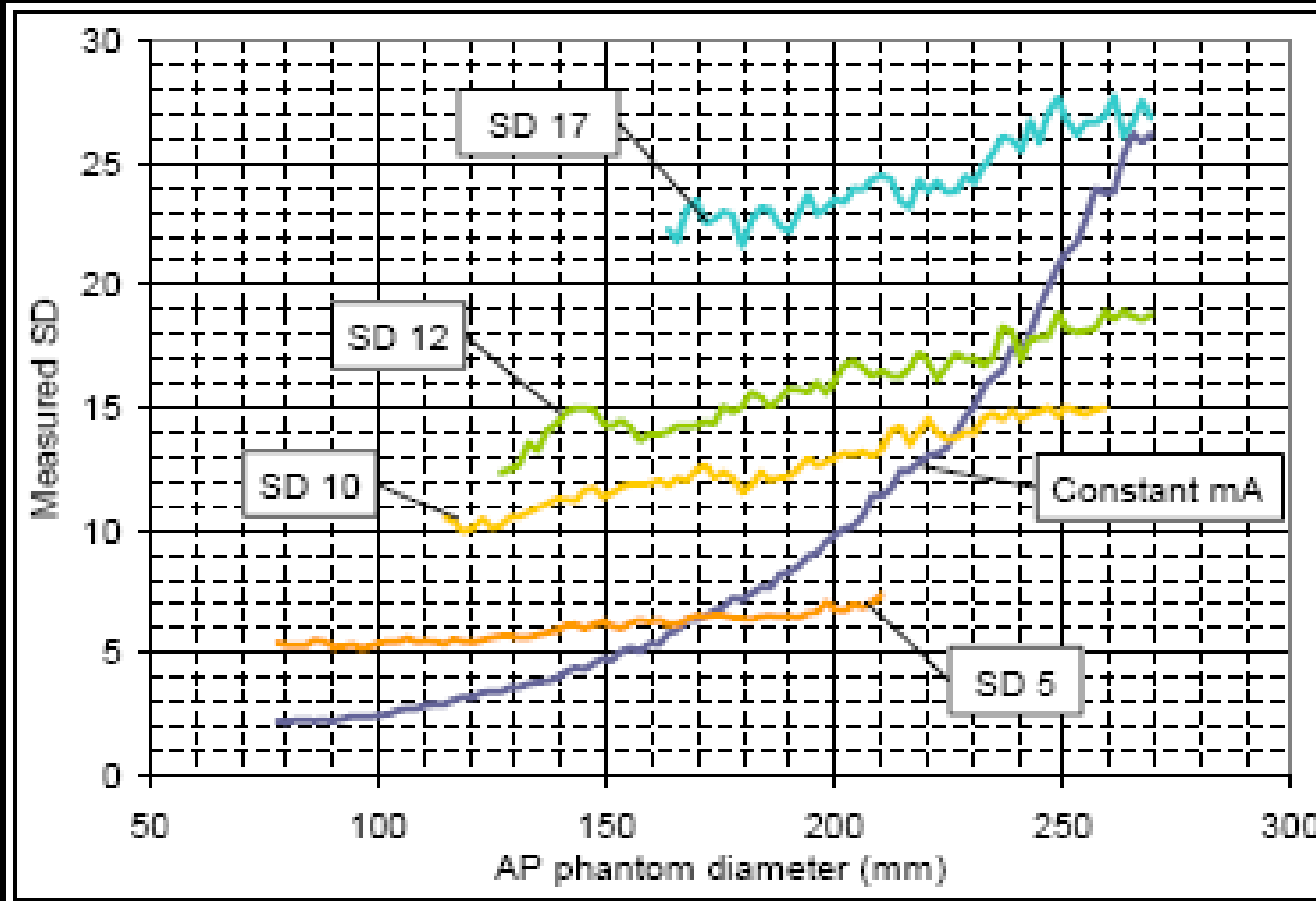

Efter vår uppgradering Exponeringsautomatik **SUREExposure** 2007

Typ av DT	kV	Rotations tid	Pitch	Snitt-tjocklek	Kernel
Siemens		X	X		
Toshiba	X	X	X	X	X

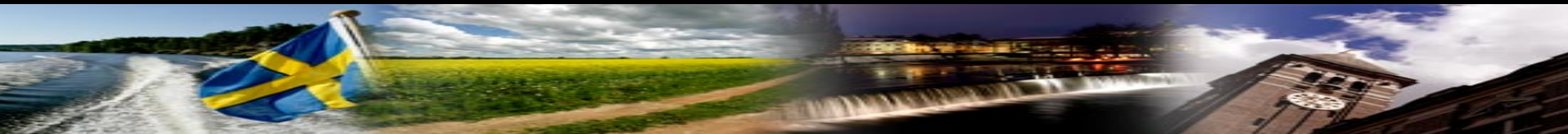

Exponeringsautomatik Toshiba Aquilion 16

MHRA evaluation report 05016, 2005

Medicines and Healthcare products Regulatory Agency (MHRA), UK.

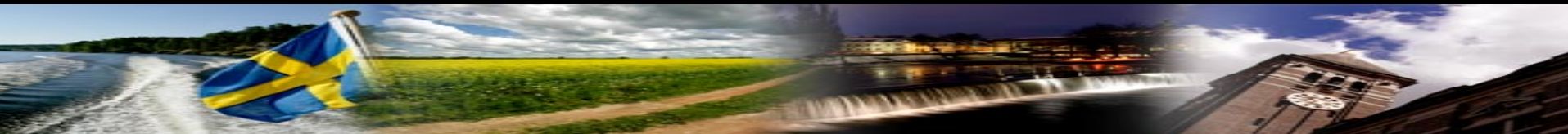

Optimeringsmetod - Arbetsflöde/LIÖ 2006

Michael Sandborg

- **Berättigande av undersökningen**
- **Identifiera undersökning som ska optimeras / förbättras**
- **Dokumentera undersökningsmetod, patientdos och bildkvalitet innan förändringen**
- **Gå igenom och kritiskt granska bildtagnings/undersöknings proceduren.**
- **Utprova ny metod att undersöka patienten**
- **Genomför förändringen och röntga med den nya tekniken**
- **Analysera resultatet av förändringen**
- **Sprid budskapet vidare till kollegor**

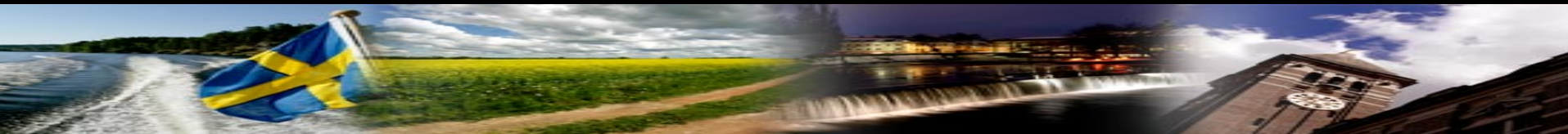
Verktyg?

Optimering – att tänka på

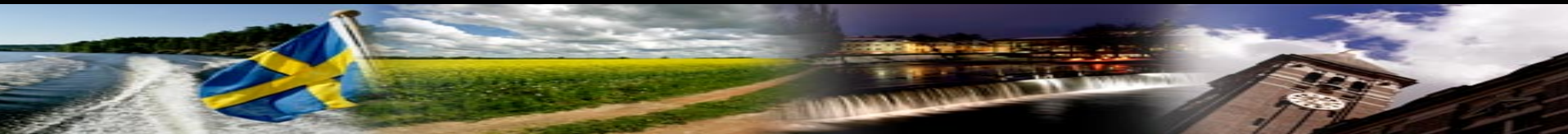
Anpassa exponeringsparametrarna efter:

- Frågeställning
(val av undersökningsprotokoll)
- Patientens storlek
- Brusnivå i bilden
- Hur och vem skall granska bilderna

Optimering – val av parametrar

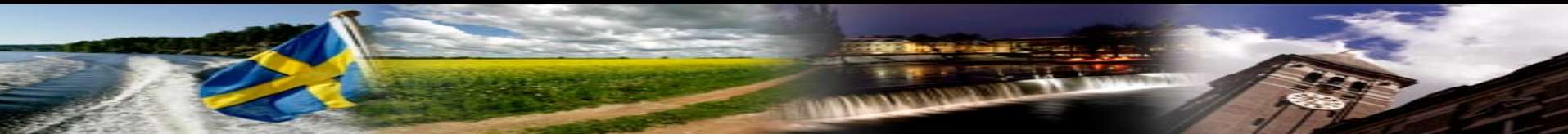
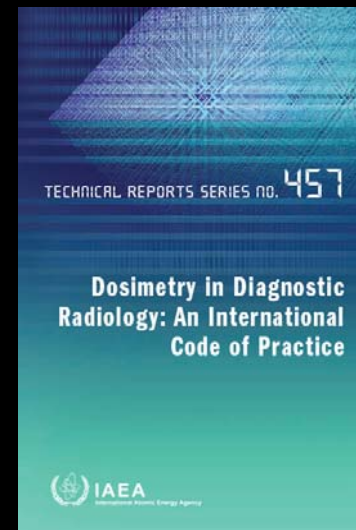
- Vilka parametrar påverkar stråldos?
- Vilka parametrar påverkar bildkvaliteten?
- Dessa parametrar identifieras och varieras
- Hur fungerar exponeringsautomatiken?
- Vilka bildbehandlingsfunktioner finns?

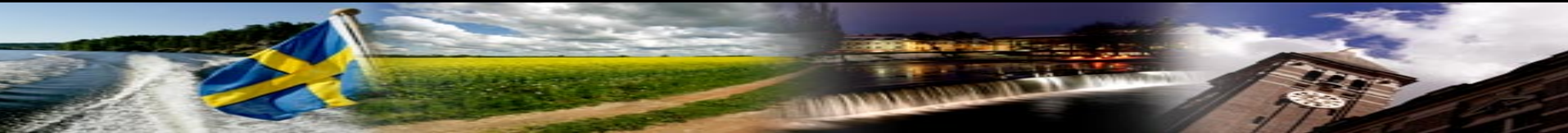
Optimering

Stråldos - bildkvalitet

- Stråldos dokumenteras genom $CTDI_{vol}$ - och DLP-värden
- Bildkvaliteten granskas utvärderas och dokumenteras

Redskap i optimeringsarbetet!

Optimering Siemens Sensation 16

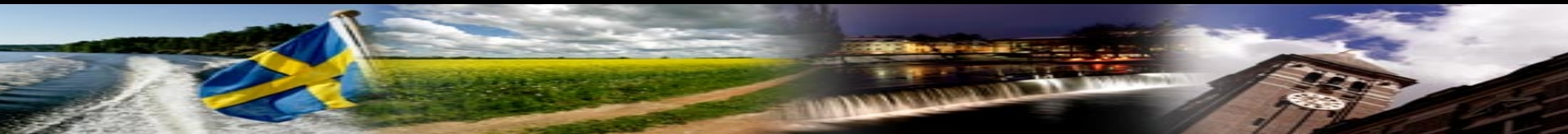
2007-2009

Exponeringsautomatik CARE Dose 4D

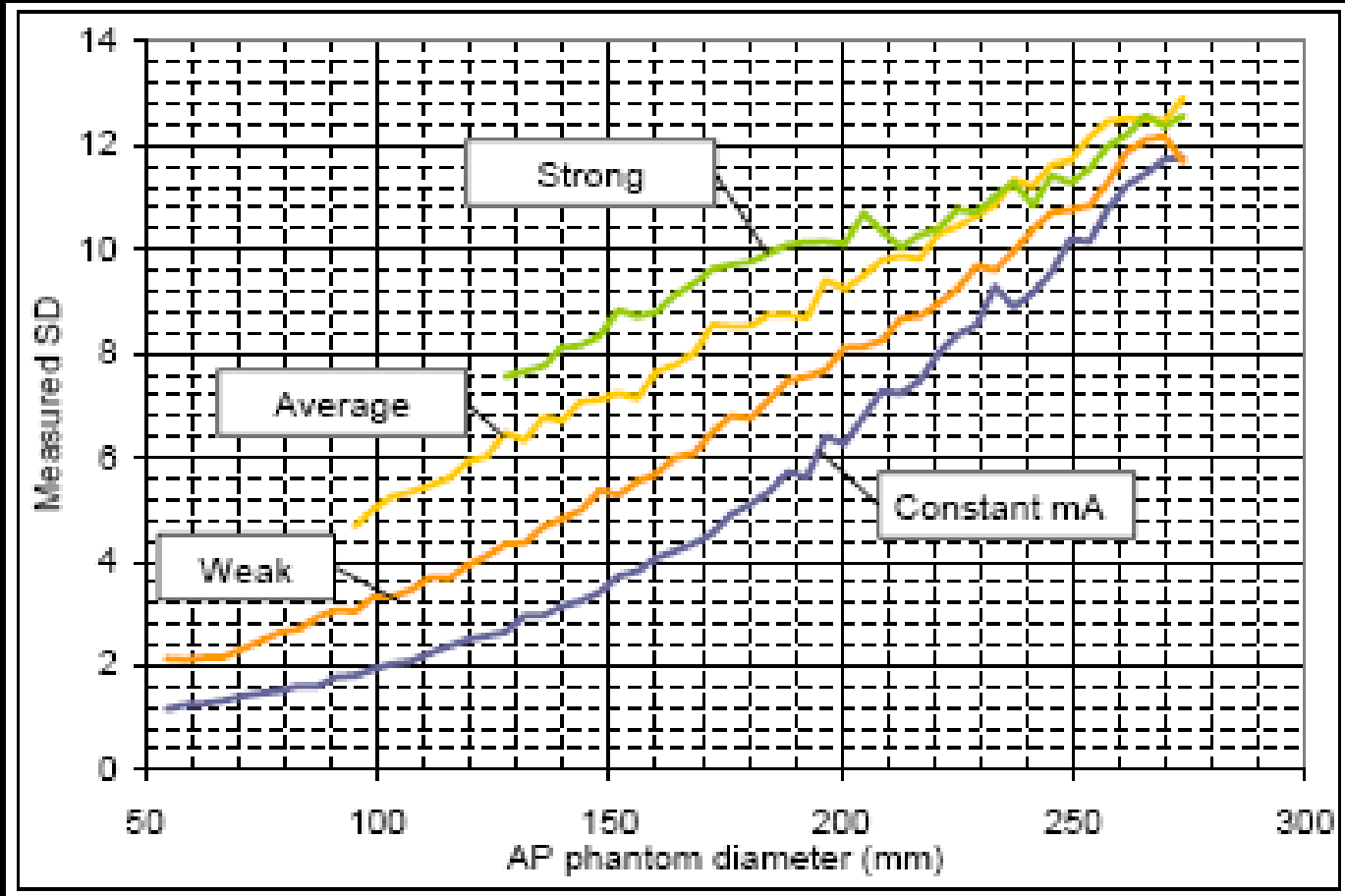
Kontrolleras med **referens mAs** för standard patient och använt protokoll, anger mAs_{eff} Z-axel och rotations automatik

Typ av DT	kV	Rotations tid	Pitch	Snitt-tjocklek	Kernel
Siemens		X	X		
Toshiba	X	X	X	X	X

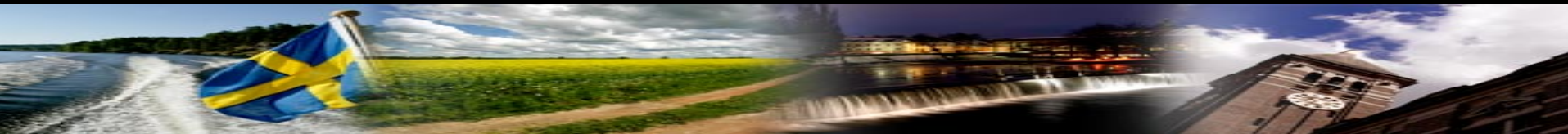

Exponeringsautomatik Siemens Somatom 16

MHRA evaluation report 05016, 2005.

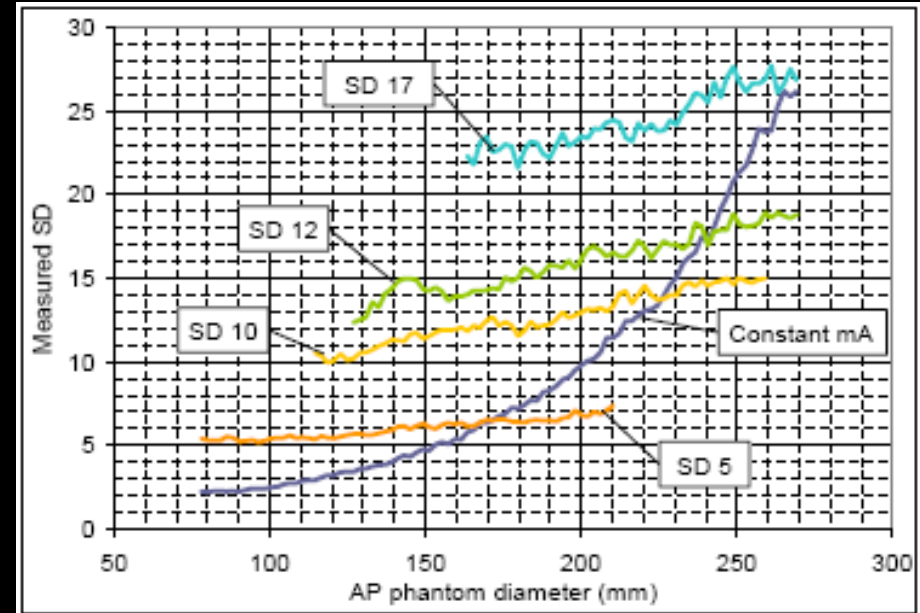
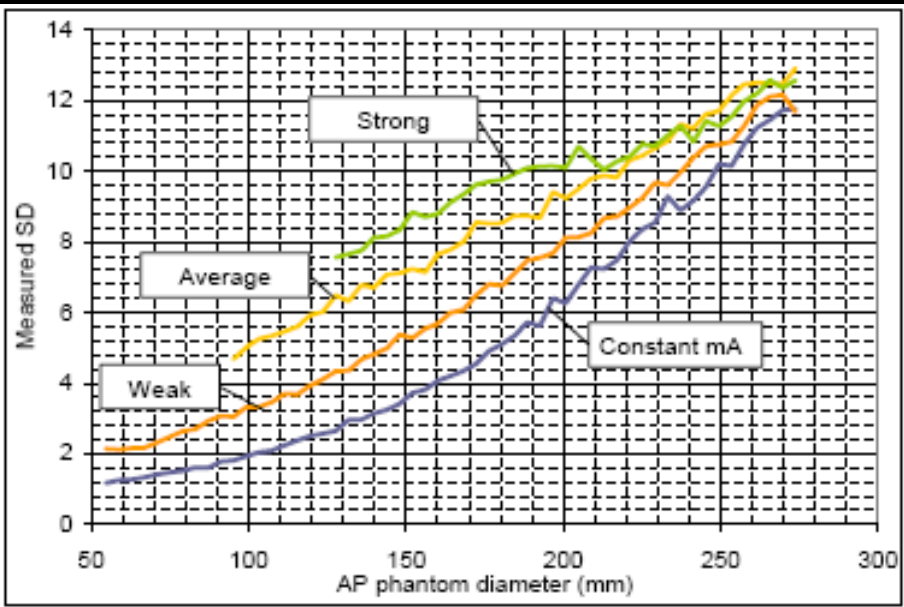
Medicines and Healthcare products Regulatory Agency (MHRA), UK.

Exponeringsautomatik jämförelse

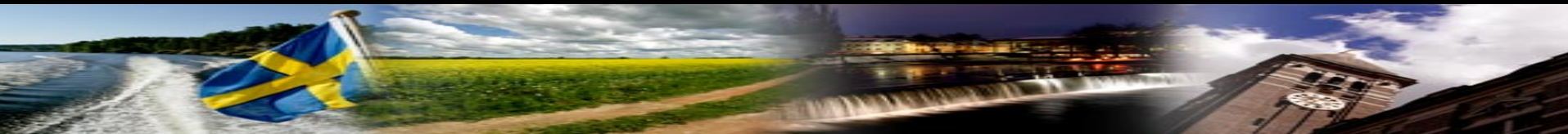
Siemens Somatom 16

Toshiba Aquilion 16

MHRA evaluation report 05016, 2005

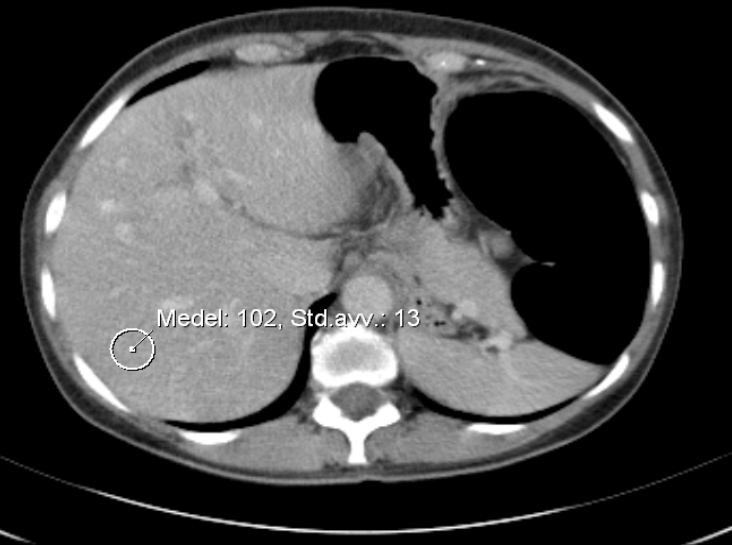
Medicines and Healthcare products Regulatory Agency (MHRA), UK.

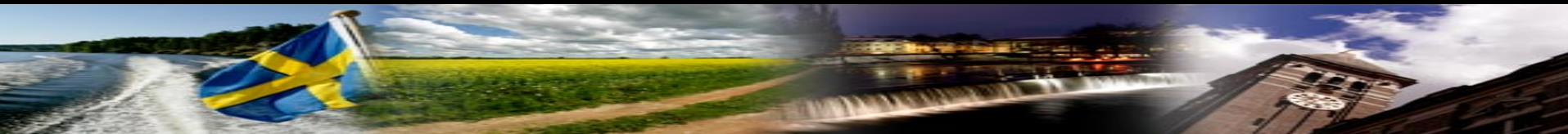
DT Kolon från Siemens Somatom 16

Radiolog har i sin kliniska bedömning mätt och dokumenterat **sd** i levern på bilderna för att bedöma och avgöra om bildkvaliteten är ok

Datum	Patient	Brus buk	Brus rygg	Klinisk bedömning
2007-06-18	1946 Carlsson	18	14	Bra, kanske onödigt bra
		28	22	Båda serier för brusiga
		22	18	Bra, precis på gränsen
		16	12	Bra, kanske onödigt bra
		20	14	Lagom
		15	14	Rygg bra, buk onödigt bra

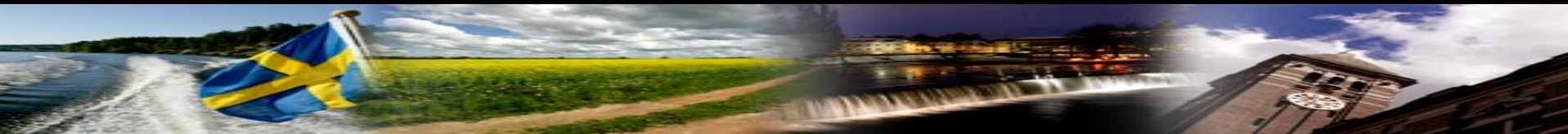

På Siemens var vi tvungna att skapa 3 olika protokoll utifrån patient BMI då den arbetar utifrån referenspatient i sin exponeringsautomatik Care dos4D

Hur arbetar vi vidare?

- Identifiera de parametrar som mest påverkar stråldos och bildkvalitet för den aktuella utrustningen
- Exponeringsautomatiken funktion
- Test med patientlika fantom
- Analysera och utvärdera med data från RIS/PACS

Hur registrera exponerings- och bildkvalitetsparametrar?

Snitt: mm
 Couch:
 Pos:

```

<< Dose Information >>
Total mAs : 7255
DLP(mGycm) (Head) : - (Body) : 1367.60
CTDIvol (Head) : - (Body) : 49.80
    
```

 Kontrast: optiray 300

Gantry: °

Tid: ms

Snitt: mm

Couch:

Pos:

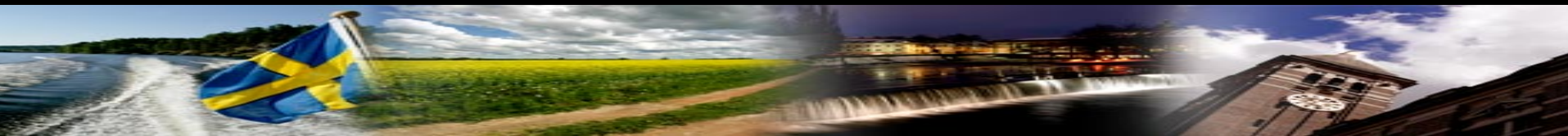
F:

```

<< Detail Information >>
    
```

1.BUK + sen serie

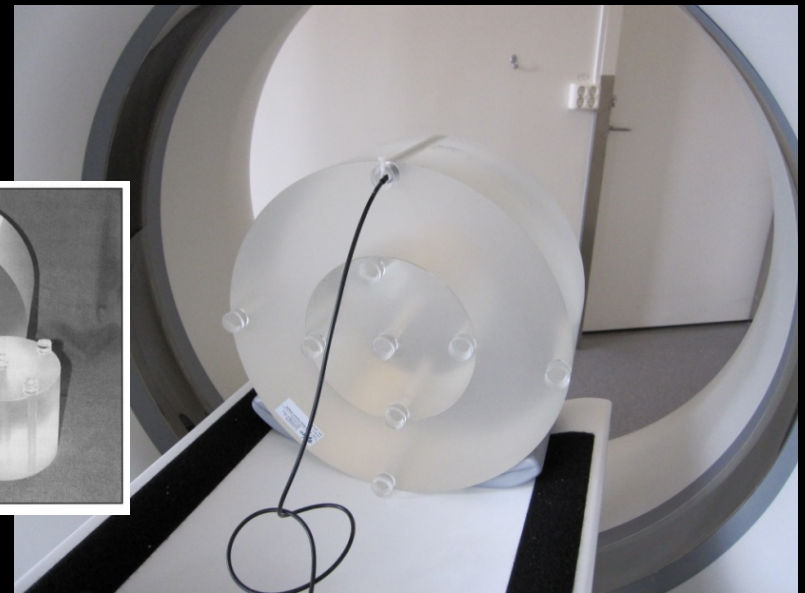
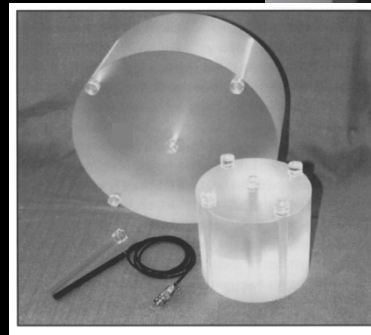
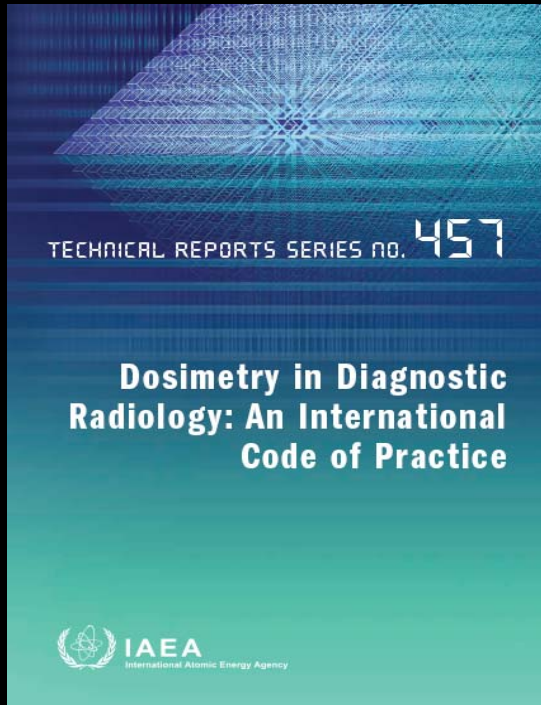
	Exposure Time	CTDIvol	DLP	Total mAs
	SD	QDS	Start Pos. End Pos.	
SCANOSCOPE[2]	11.14			835.00
HELICAL_CT	15.00	24.90(Body)	683.80(Body)	3210.00
	12.50	2D-Q01 +17.50	-432.0	
HELICAL_CT	15.00	24.90(Body)	683.80(Body)	3210.00
	12.50	2D-Q01 +17.50	-432.0	

Registrering av patientstråldoser

Datortomograf

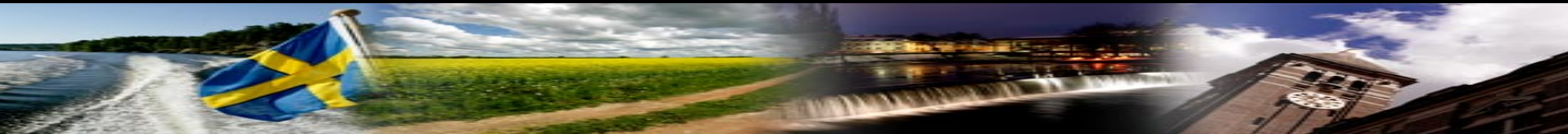
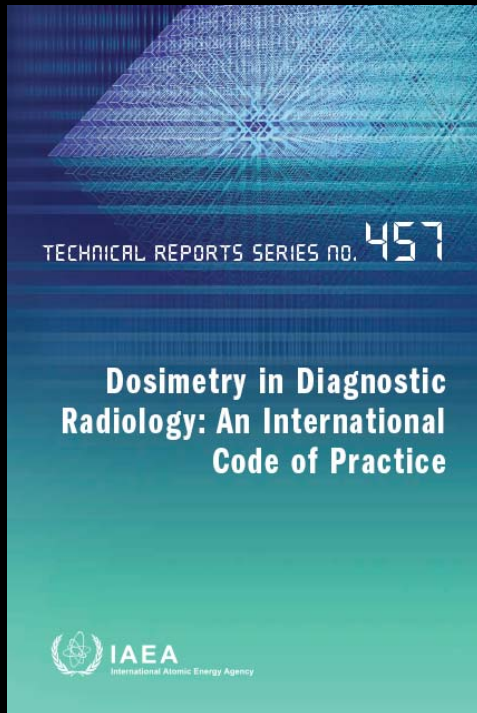
CTDI_{vol}, DLP-värde

Registrering av patientstråldoser

Konventionell röntgenutrustning

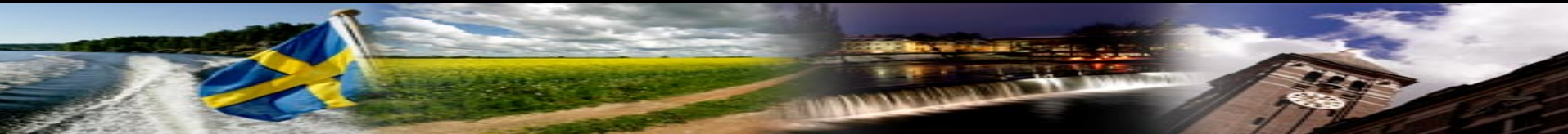
DAP-, KAP-värde

Registrering av patientstråldoser

Datortomograf DAP-, KAP-värde

Undersökning med sensor/FPD	KAP (mGycm ²)
Intraoral/bild	8-10
Panorama us, vuxen	80
CBCT (40 mm x 40 mm)	350
CT Implantat Ök/Uk	1250/2050

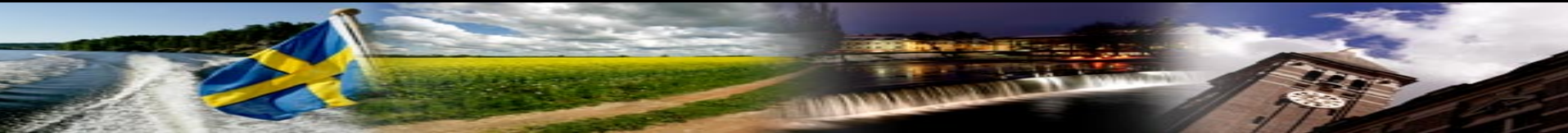

Slutsatser

Automatisk registrering av stråldos och bildkvalitet är nödvändig för kvalitetskontroll och optimering

Myndighetskrav syftar till kvalitetskontroll och optimering av undersökningsmetoder

Ställ krav på ny utrustning

Tack till Er som lyssnat.

Lycka till med alla Era nu pågående och framtida optimeringsarbeten

Från oss även ett stort tack !

Till Motalas DT-läkare. Ulf Björnlert,

Våra kollegor DT-ssk. Anette Henriksson och Agneta Bertilsson

Våra fysiker Jalil Bahar Gogani, Henrik Karlsson & även till Michael Sandborg

Våra Klinikledningar

Och sist men inte minst till Kurs arrangörerna här på Aronsborg

